

Lögreglan á Vestfjörðum

Hafnarstræti 1, 400 Ísafirði
sími 444 0400

Umsögn: Áform um breytingar á lögum nr. 49/1997 um varnir gegn snjóflóðum og skriðuföllum.

Með vísan til erindis í samráðsgátt stjórnvalda, mál S-154/2025, vill lögreglan á Vestfjörðum koma á framfæri eftirfarandi umsögn :

Lögreglan á Vestfjörðum fagnar endurskoðun og þeim breytingum sem fyrirhugaðar eru á lögunum nr. 49/1997.

Eftir mannskæðu snjóflóðin sem féllu á byggðina í Súðavík og á Flateyri árið 1995 ákváðu stjórnvöld að bregðast við með þeim hætti að tryggja að slíkir atburðir, eða afleiðingar þeirra, myndu ekki endurtaka sig. Úrræðin voru ýmist að byggja varnarmannvirki ofan byggða, hús á skilgreindu hættusvæði flutt á öruggari stað og í sumum tilvikum var valin sú leið að sveitafélög, með aðkomu Ofanflóðasjóðs, keyptu upp hús á skilgreindu hættusvæði með niðurrif í huga. Þau hús sem ekki voru færð eða rifin voru endurseld á almennum markað, en þó með þinglýstri kvöð í afsali þar sem dvöl í viðkomandi húsum væri bönnuð yfir tiltekin tíma árs (vetrartímann).

Í fyrstu virtu eigendur þessara íbúðarhúsa þessa kvöð en nú, hin síðari ár, hefur það færst í vöxt að einstaka eigendur hafa valið að dvelja, í skemmri og lengri tíma, í þessum húsum á skilgreindu hættusvæði, í trássi við umrædda kvöð.

Þó svo lögreglan hafi ekki beinlínis skyldur til að fylgja kvöðinni eftir hefur hún, þegar stundir gefast, farið í eftirlitsferðir með það í huga að athuga hvort nokkur sé í umræddum húsum, á þeim tíma sem enginn ætti að vera þar skv. þessu úrræði yfirvalda.

Það má segja að á hverjum vetri hafi lögreglan orðið þess vör að fólk dvelji í einu og einu húsi og færist það í vöxt eins og áður sagði. Þegar knúið er dyra í viðkomandi húsum hefur lögreglan bent á kvöðina en í flestum tilvikum hafa viðmælendur kannast við hana, en vísað til þess að viðkomandi ætli að meta það hvort óhætt sé að dvelja á þessu skilgreindu hættusvæði. Í einstaka tilvikum hefur það gerst að ekki liggi fyrir vitneskja hjá einstaklingum um þessa kvöð. Það hefur þá verið vegna þess að eigandi hefur lánað öðrum viðkomandi hús án þess að gera viðkomandi viðvart.

Það má öllum vera ljóst að snjóflóð eins skall á byggðina í Súðavík í janúar 1995 og á Flateyri 9 mánuðum síðar, með þessum hörmulegu afleiðingum, mun falla aftur. Hvenær það mun endurtaka sig, verður framtíðin að leiða í ljós. Það er vond tilhugsun, ekki síst ef þróunin verður sú að eigendur húsa skirrist við að fara eftir umræddri kvöð, enda er henni ætlað að tryggja að enginn verði fyrir næsta snjóflóði.

Mikilvægt er að úrræði verði fundin til að tryggja að einstaklingar fari eftir umræddri kvöð, hvort heldur með sektarákvæðum eða öðrum hætti. Þá er mikilvægt að það sé skýrt í lögunum hvað felist í orðinu „dvöl“ þannig að ekki sé hægt að hártoga vilja löggjafans eða þeirra sem eiga að tryggja öryggi fólks.

Eins og staðan er í dag hefur lögreglan engin úrræði til að framfylgja umræddri kvöð. Enda um máttlaust úrræði að ræða.

F.h. lögreglunnar á Vestfjörðum

Hlynur Hafberg Snorrason, yfirlögregluþjónn.